

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

**ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА
ЗА ЈАНУАРИ 2011**

Февруари 2011 година

I. Законодавство и зајакнување на институционалниот капацитет

1. Во рамките на третата фаза на Проектот – Регулаторна гилотина, Владата на Република Македонија во јануари 2011 година донесе две Одлуки за подобрување на бизнис климата:
 - Одлука за укинување на увозните давачки за одредени необработени благородни метали („Сл.весник на РМ” бр. 7 од 20.01.2011 година) – автономна мерка со која се укинуваат царинските давачки на предметната стока, заклучно со 31.12.2011 година;
 - Одлука за намалување на увозните давачки за бел шеќер („Сл.весник на РМ” бр. 8 од 24.01.2011 година) – автономна мерка со која се намалуваат царинските давачки на белиот шеќер од 30% на 5%, заклучно со 31.10.2011 година, со што се подобруват условите на стопанисување на кондиторската индустрија и индустријата за производство на сокови.
2. Во јануари е завршена подготовката и е започната владина процедура за нови измени и дополнувања на Царинскиот закон и Уредбата за спроведување на Царинскиот закон, со кои ќе се изврши натамошно усогласување со царинското законодавство на ЕУ, особено во постапките за транзит, пресметка и наплата на царински долг и негово сметководствено евидентирање. Предлог измените беа презентирани пред претставниците на бизнис заедницата.
3. Во јануари 2011 година, Царинската управа на Република Македонија донесе:
 - Стратегија за обуки и стручно оспособување на царинските службеници 2011-2013, која има за цел да воспостави одржлив, стабилен и сеопфатен систем на обука и развој на царинските службеници кој ќе ги задоволи различните потреби на управата и на самите царински службеници како поединци и ќе придонесе кон оставување на стратешките цели на Царинската управа;
 - Стратегија за интегритет и борба против корупцијата во Царинската Управа на Република Македонија за 2011-2014 година, која има за цел да воспостави проактивен пристап во борбата против корупцијата, каде акцентот ќе биде ставен на превенцијата пред репресијата;
 - Стратегија за управување со ризик 2011-2014, обезбедува подобрување на ефикасноста и ефикасноста на службата во целина и претставува систематско идентификување и примена на сите мерки потребни за ограничување на ризикот, со цел поуспешно справување со ризиците при извршувањето на надлежностите на Царинската управа.

4. Во текот на јануари Царинската управа ги донесе следните упатства со кои се уредува работата во различни области на Царинската управа:
- Упатство за начинот и постапката за враќање на акциза за употребен течен нафтен гас (ТНГ) во процес на производство со кое се уредува начинот и постапката при одлучување по барањата за враќање на платената акциза за употребен течен нафтен гас во процес на производство;
 - Упатство за начинот на наплата на административни такси со кое се уредува начинот и постапувањето во Царинската управа при обработка на поднесоци и преземање на дејствија во управна постапка за кои се наплатува административна такса;
 - Упатство за верификација на докази за потекло со кое се уредува постапката за верификација на доказите за преференцијално потекло на стоката издадени во согласност со договорите за слободна трговија кои Република Македонија ги има склучено со земјите членки на ЕУ, ЕФТА и ЦЕФТА, како и со Турција и Украина;
 - Упатство за дополнување на Упатството за дополнителна проверка на документи за утврдување на царинска вредност.

II. Административен капацитет

5. Во јануари беа реализирани 4 настани за стручно оспособување и информирање, на кои учество зедеа 76 вработени во Царинската управа. Просечното времетраење на обука за вработените кои посетувале обука е 5,42 часа, а просечното времетраење на обуката за секој вработен е 0,93 часа.

III. Интегритет и борба против корупција

6. Во текот на јануари се реализирани 8 внатрешни истраги во организационите единици на Царинската управа. Врз основа на спроведените истраги, во три случаи се утврдени основани сомненија дека царински службеници работеле спротивно на законските одредби, подзаконските акти, оперативните инструкции и етичкиот кодекс, односно констатирано е непостапување согласно Упатството за работно време во Царинската управа како и неизвршување на работите и работните задачи согласно Правилникот за систематизација на работни места во Царинската управа.
7. Врз основа на спроведена истрага, реализирана е една дисциплинска постапка во која е донесено отказно решение, а запрени се 2 дисциплински постапки против двајца царински службеници.

8. На крајот на јануари 2011 година, против Царинската управа беа активни 98 судски предмети врз основа на спор од работен однос. Од нив 41 предмети се наоѓаат во основните судови, со старост од 1 до 24 месеци. Во постапки кај апелационите судови се наоѓаат 24 предмети, со старост од 1 до 12 месеци. Во постапки пред Врховен суд се наоѓаат 33 предмети, со старост од 1 до 17 месеци.

Во текот на јануари од основните судови се примени 4 пресуди и решенија по тужби против решенијата на Комисијата и на Царинската управа, од кои со една пресуда се одбива тужбеното барање за поништување на решението за суспензија, со две пресуди се уважува тужбеното барање за надомест на плата и надоместоци од плата, а со една пресуда се отфрла тужбата како ненавремена.

Во истиот месец, од апелационите судови се примени 7 одлуки, со две пресуди одбиени се жалбите на Царинска управа во предмети од работни спорови по основ на надомест на трошоци за превоз и сместување, а со една за парична казна. Со една пресуда уважена е жалбата на Царинска управа и мериторно е одлучено, односно поништено е решението за суспензија. Со едно решение уважена е жалбата за поништување на отказното решение и предметот е вратен на повторно одлучување, а со една е уважена е жалбата на тужителот на решение за распоредување и предметот е вратен на повторно одлучување и со една пресуда потврдено е решението за распоредување.

Во овој месец исто така од апелациони судови примени се и пресуди од останати парнични предмети и тоа вкупно три пресуди. Од нив со една е уважена жалбата на Царинска управа против одлука на Основен суд за кој беше задолжена за надомест на штета и предметот е вратен на повторно одлучување. Со една пресуда е задолжена на исплата на долг и со една е одбиена жалба на тужител за надомест на штета.

9. Од вкупно 169 кривични предмети во периодот од 2002 до 2011 година, на крајот на јануари 2011 година, сеуште во судска постапка се 108 кривични предмети против 90 лица сеуште вработени во Царинската управа и 84 поранешно вработени лица. Кривичните предмети се со старост од 2 месеци до 8 години.

Со завршена судска постапка и конечна одлука се вкупно 50 кривични предмети, додека за 11 нема информација во кој статус се наоѓаат.

Кај основните судови во постапка се 100 кривични предмети, со старост од 2 месеци до 8 години.

Од вкупниот број на кривични предмети кои се наоѓаат пред основните судови, 40 предмети се наоѓаат во фаза на истрага, 11 предмети се вратени на повторно одлучување, 10 предмети се наоѓаат во судска расправа, додека 39 предмети се наоѓаат во фаза на судско вештачење.

Кај апелационите судови во постапка се 8 предмети со старост од 1 до 6 години.

10. Во текот на јануари Одделението за внатрешна инспекција изготви 6 извештаи кои се однесуваат на извршена контрола на начинот на прием на царински декларации за царински обврзник, за пресметка на увозни давачки на производи со потекло од ЕУ за кои е пропишана квота и извештај и барања за мислење по спроведени редовни внатрешни инспекции на работењето и начинот на спроведување на царинската постапка во Царинарница Скопје.
11. Во јануари се извршени се 2 ревизии, при што се констатирани 6 наоди и дадени се 6 препораки за постапување.

IV. Транспарентност

12. Во јануари преку отворената телефонска линија 197, примени се вкупно 3.067 повици, или во просек 99 повици на ден. Заради полесно координирање и постапување со информациите, истите се класифицирани и доставени до надлежните служби за понатамошно постапување.

На интернет страницата на Царинската управа се објавени 44 информации, а на интранет порталот 21 информација.

Овој месец Царинската управа одговори на 23 прашања поставени преку интернет страницата или во хартиена форма.

V. Меѓуинституционална и меѓународна соработка

13. Во јануари 2011 година успешно заврши имплементацијата на Проектот за подобрување на компјутерскиот систем на Царинската управа од Програмата на ЕУ – ИПА 2007. Проектот се реализираше 18 месеци и придонесе кон зголемување на ефикасноста на ИТ системот и засилување на капацитетите на Секторот за ИКТ, но и кон унапредување на капацитетите за подготовка и управување со проекти согласно ЕУ стандардите. Во рамките на проектот успешно беа реализирани дваесет

активности, од кои најважни се подготовката на стратешки документи важни за исполнување на условите за членство во ЕУ, поврзувањето со царинските системи на државите членки на ЕУ и Европската комисија и пристапувањето кон Конвенцијата за заеднички транзит на ЕУ. Овие документи произлегуваат од Националниот план за усвојување на правото на ЕУ и нивната реализација е дел од предусловите при исполнување на критериумите на Царинската управа во пристапувањето на Република Македонија кон ЕУ. Проектот резултира и со препораки за понатамошен развој на компјутерскиот систем, а во рамките на проектот набавена е компјутерска опрема за зголемување на капацитетите на системот. При имплементацијата на проектот остварена е блиска и координирана соработка со Делегацијата на ЕУ во Скопје.

14. Царинската управа на Република Македонија во соработка со Проектот „Техничка поддршка за понатамошно усогласување на легислативата од областа на царината“ финансиран од Европската унија, на 27-ми и 28-ми јануари 2011 година, организираше презентација за транзитна и извозна постапка, со која беа опфатени законските измени поврзани со овие постапки, а беше презентирана состојбата на модулите за транзит и извоз на новиот компјутеризиран систем за обработка на царински декларации (СОЦД).
15. По повод 26-ти јануари – меѓународниот ден на царината, кој оваа година низ светот се прославува под мотото „Знаењето – катализатор за царинскиот успех“, Царинската управа организираше работилница на тема „Градење на капацитети во Царинската управа“. На работилницата беа презентирани постигнувањата на Царинската управа во областа на градењето на капацитетите, со цел овие искуства да бидат потенцијално искористени и воведени од сите органи на државната управа и јавната администрација, во ревидирање и подобрување на нивните административни постапки и практики и промовирање на иницијативите за зајакнување на know-how и компетенциите, создавање и ширење на знаењето и поттикнување на истражувањето и развојот.

VI. Лиценцирање

16. Во текот на јануари Царинската управа ги издаде следните лиценци и одобренија:
 - 4 лиценци за застапување во царинските постапки
 - едно одобрение за извоз за облагородување
 - 2 одобренија за увоз за облагородување
 - 18 измени на одобренија за увоз за облагородување
 - 2 одобренија за овластен примач

- едно одобрение за овластен испраќач
- 2 одобренија за локален увоз
- едно одобрение за локален извоз
- едно одобрение за поедноставен извоз
- едно одобрение за повластен тарифен третман и
- едно одобрение за просторија за привремено чување.

VII. Наплатени приходи

17. Во јануари 2011 година Царинската управа наплати вкупно 3.251 милиони денари (околу 52,8 милиони евра) на име буџетски приходи, што е за 36% повеќе во однос на истиот месец во 2010 година.

Од вкупно наплатените буџетски приходи, на име царина и други царински давачки, во јануари 2011 година се наплатени 226 милиони денари (околу 3,7 милиони евра), што е за околу 16% помалку од остварувањето во истиот период во 2010 година.

Најголемо намалување на приходите од царински давачки во јануари 2011 година во однос на истиот период во 2010 година, е регистрирано кај увозот на месо за околу 22,7 милиони денари (околу 369 илјади евра). Намалените приходи резултираат од помалиот обем на увоз по маса за околу 22%, односно увезени се 3.717 тони од овој вид стока, наспроти 4.762 тони во истиот период 2010 година. Просечната преференцијална царинска стапка за увоз од ЕУ за овој вид стока во 2011 година изнесува 7,22% за разлика од 2010 година кога изнесувала 9,81%.

Најголемо намалување на приходите од царинските давачки е регистрирано и кај шеќерот и производите од шеќер за околу 47%, во однос на приходите во истиот период лани. Најголема причина за намалување на давачките се должи на драстично намалување на увозот на шеќер во јануари 2011 година кога е увезено 4.446 тони шеќер и производи од шеќер, во однос на истиот период во 2010 година кога е увезена количина од 11.128 тони или се забележува пад од околу 60%. Во однос на статистичката вредност исто така се забележува пад за околу 39%, односно статистичката вредност на реализираниот увоз во јануари 2011 година изнесува околу 151,6 милиони денари. Трендот на зголемување на цената на шеќерот продолжува. Исто така и увозот со преференцијален третман продолжува и во јануари 2011 година и изнесува околу 93% од вкупниот увоз, за разлика од јануари 2010 година кога преференцијалниот увоз изнесувал само 21,5% во однос на вкупниот увоз.

Значајно намалување на приходите од царина е евидентно и кај увозот на тутун и производи од тутун. Статистичките податоци покажуваат дека обемот на увоз е зголемен во јануари 2011 година споредено со истиот период во 2010 година и по количина во тони и по статистичка вредност. Причината за намалувањето на приходот од царина за увезениот тутун се должи на различна структура на увезена стока во двата споредбени периоди. Имено, во јануари 2010 година има најголем увоз на цигари и друг готов тутун за пушење, во вредност од околу 63 милиони денари (околу 1 милион евра) за кој се наплатени високи царински давачки до 60%, додека во јануари 2011 година најмногу е увезен суров тутун за преработка со вредност од 49 милиони денари (околу 796 илјади евра) со царинска стапка 10%, а цигари и други производи од тутун се увезени во вредност од околу 24 милиони денари.

Приходите наплатени од ДДВ во јануари 2011 година изнесуваат 2.918 милиони денари (околу 47 милиони евра), што е за 44% повеќе од остварувањето во истиот период во 2010 година.

Најголемо зголемување на приходите од данок на додадена вредност има кај минералните горива, минералните масла и производите од нивна дестилација, поради зголемување на вредноста на увезените стоки за 1.724 милиони денари (околу 28 милиони евра), односно околу 53%. Покрај зголемување на вредноста забележано е и зголемување на количината на увезени стоки од овој вид, и тоа зголемување изнесува околу 40 илјади тони (околу 37%). Најзначајно зголемување на обемот на увоз има кај камениот и мркиот јаглен, коксот, тресет, суровата нафта, моторниот бензин, екстра лесното гориво, течности за хидраулична намена, суров нафтен кокс, течен нафтен гас и електричната енергија. Зголемениот обем на енергенси е индикатор и за зголемено производство на индустриските капацитети.

Значајно зголемување на приходите од ДДВ е забележано и кај увозот на електрични машини и опрема и нивни делови за околу 107 милиони денари денари (околу 1,7 милиони евра). Вредноста на увезените стоки од овој вид е драстично зголемена за околу 75%, односно во 2011 година вредноста на увезените стоки е поголема за 561 милиони денари (околу 9 милиони евра). Најголемо зголемување на вредноста е забележано кај електромотори и електрични генератори, агрегати, трансформатори, конвертори, индустриски печки, проточни електрични акумулациони греачи за вода, електротермички апарати и други уреди за домаќинство, телефони и други комуникациски апарати, паметни картички, дискови, мемориски единици, телевизиски приемници, електрични апарати за звучна и визуелна сигнализација.

Зголемување на приходот од ДДВ е евидентен и кај увозот на железо и челик, што се должи на благиот пораст на количините на увезени стоки од овој вид и зголемена вредност на увозот за околу 38% (разлика од 345 милиони денари или 5,6 милиони евра). Најзначајно зголемување на обемот на увоз има кај примарни форми од железо, топовалани плоснати производи, плоснати валани производи, лакирани и превлечени, топовалана жица во макари, бетонско железо и поцинкована жица.

Наплатените приходи од надоместоци во јануари 2011 година изнесуваат 37 милиони денари (околу 601 илјада евра).

Вкупните приходи од наплата на акцизите за јануари 2011 година, изнесуваат 1.339 милиони денари (околу 21 милиони евра), што претставува зголемување на приливот од акцизи за 2% повеќе во однос на оствареното за истиот период во 2010 година.

Наплатените приходи од увоз на акцизна стока во јануари 2011 година изнесуваат 70 милиони денари (околу 1,1 милиони евра), што претставува зголемување за 29% од оствареното во истиот месец во 2010 година. Приходите од наплата на акцизи во внатрешен промет, за јануари 2011 година изнесуваат 1.269 милиони денари (околу 20,6 милиони евра), што споредено со истиот месец лани, претставува пораст за 0,85%.

Приходите од акциза за алкохол и алкохолни пијалоци во јануари 2011 година изнесуваат 93,1 милиони денари (околу 1,5 милион евра) и бележат намалување околу 11,4 милиони денари (околу 185 илјади евра) споредбено со истиот период во 2010 година, односно намалување од 10,9%.

За тутун и преработки од тутун во јануари 2011 година се наплатени акцизни давачки во износ од 458 милиони денари (околу 7,5 милиони евра), што претставува намалување за 27,2 милиони денари (околу 443 илјади евра), односно намалување за 5,6%, во однос на јануари 2010 година.

Акцизните давачки наплатени за нафта и нафтени деривати во јануари 2011 година изнесуваат 756 милиони денари (околу 12,3 милиони евра) и бележат зголемување во износ од 61,3 милиони денари (996,9 илјади евра), односно зголемување за 8,8%, споредено со истиот период во 2010 година.

Наплатата на акцизни давачки за увоз на патнички возила во јануари 2011 година изнесуваат од 31,5 милиони денари (510 илјади евра), бележи зголемување за 3,7 милиони денари (околу 60,7 илјади евра) во однос на јануари 2010 година, што е зголемување за 13,4%.

VIII. Спречување на нелегален увоз, извоз и транзит на стока и заштита на права од интелектуална сопственост

18. Врз основа на дополнителни контроли (помала декларирана вредност на стоката како основа за пресметување на увозните давачки, неправилно декларирано потекло на стоката како основа за ослободување од плаќање царини, неправилно тарифирање за примена на пониска царинска стапка и др.) во јануари се донесени 54 решенија за дополнителна наплата, во вкупен износ од 10,3 милиони денари (околу 168,5 илјади евра).
19. Врз основа на разузнавачки информации и анализа на ризик, во јануари е извршен преглед на 2.080 товарни моторни возила, 254 автобуси и преку 2.000 патнички моторни возила, или на вкупно 4.334 транспортни средства. На граничните премини и на царинските испостави се извршени вкупно 1.733 скенирања, од кои 1.651 скенирања на товарни моторни возила, 23 скенирања на патнички моторни возила и 59 скенирања на автобуси.

При контроли во внатрешните царински испостави и на граничните премини, царинските работници спречија повеќе обиди за криумчарење на стока. Контролите резултираа во заплена и задржување на разновидна стока со вредност од околу 944 илјади денари (околу 15 илјади евра), за која се избегнати давачки во износ од околу 360 илјади денари (околу 5,8 илјади евра). Запленети се и непријавени девизни средства во износ од 13,2 илјади евра и 40,2 швајцарски франци.

Запленетата стока меѓу другото опфаќа:

- 9.840 парчиња цигари;
- 9.000 парчиња виледа крпи;
- 6.267 парчиња текстилни производи и обувки;
- 66 парчиња сребрен накит и 6 парчиња златни монети;
- 950 парчиња машинки за бричење;
- 1 мини моторцикл.

20. Во јануари се поднесени 3 кривични пријави против 3 физички лица и 2 правни лица, од кои една кривична пријава за криумчарење и две кривични пријави за царинска измама. Избегнатите увозни давачки во случаите на царинска измама се проценуваат на околу 1,3 милиони денари (околу 22 илјади евра).

21. За откриените обиди за недозволен пренос на стока, како и за останатите недозволени постапувања, до Комисијата за одлучување по прекршок при

Царинската управа се доставени 66 барања за поведување на прекршочна постапка, од кои: 2 барања од Секторот за контрола и истраги при Царинската управа, 58 барања од царински испостави и 6 барања од Државен пазарен инспекторат. Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа во јануари 2011 година реши 57 предмети во редовна и итна постапка и за истите изрече глоба во вкупен износ од околу 8 илјади евра и парична казна во износ од околу 2 милиони денари (околу 44 илјади евра).

Во постапка на порамнување се решени 13 предмети при што е извршена уплата на глоба во износ од 1,9 илјади евра.

Против решенијата на Царинската управа за утврдена прекршочна одговорност во јануари 2011 година, од Управниот суд се примени 15 тужби и во законски определениот рок се доставени 15 одговори на тужби. Во јануари од Управниот суд се примени 21 пресуда, од кои со 19 пресуди тужбите се уважуваат, со 2 пресуди тужбите се одбиваат како неосновани, додека од Врховен суд пресуди не се примени.

22. Во јануари 2010 година во царинарниците се изречени 196 мандатни казни на сторители на царински прекршоци, во вкупен износ од околу 1,2 милион денари (околу 19,8 илјади евра).

23. Поради основано сомневање околу фалсификување на трговски марки, Царинската управа во јануари 2011 година интервенираше при повеќе обиди за повреда на правото од интелектуална сопственост и привремено задржа 4.953 парчиња стока.

Привремено задржаната стока ја сочинуваат:

- 3.714 парчиња спортски обувки;
- 950 парчиња амбалажа и
- 289 парчиња текстилни производи.

Истовремено, Царинската управа во јануари 2011 година донесе одобренија за уништување на стока која повредува право од интелектуална сопственост за вкупно 147.543 парчиња стока со ознаки на трговските марки: LACOSTE, RUNNERS, TOMMY HILFIGER, CAMEL, BOSS, NIKE, LEVI'S, DIESEL и ADIDAS.